

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΜΑΪΟΥ 2007**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80-100 λέξεις).

Το κείμενο αναφέρεται στην αναγκαιότητα της ανθρωποκεντρικής θεώρησης της ζωής. Σύμφωνα με το συγγραφέα, ο άνθρωπος οφείλει να είναι διαχειριστής της ζωής του. Ο αναγεννησιακός ανθρωπισμός κατέστησε ανθρώπινο τον άνθρωπο, διασφαλίζοντας τα δικαιώματά του. Παράφρασή του, ωστόσο, απετέλεσε η ροπή του στον ατομικισμό. Γι' αυτό είναι αδήριτη ανάγκη η υπέρβαση του εγωισμού του και η σύζευξη ατομικότητας και συλλογικότητας. Σημερινό λοιπόν αίτημα για την αποφυγή, τόσο της εξατομίκευσης, όσο και της μαζοποίησης, είναι η κοινωνικοποίηση.

B1. Να αναπτύξετε σε 70-90 λέξεις το περιεχόμενο του ακόλουθου αποσπάσματος από το κείμενο: "Ο άνθρωπος είναι συνάνθρωπος, αλλιώς καταντά απάνθρωπος".

Ο άνθρωπος στην εποχή μας έχει χάσει την ανθρωπιά του. Η προσήλωσή του στο υλιστικό πρότυπο ζωής τον έχει απομακρύνει από αξίες όπως ο σεβασμός, η αγάπη και η αλληλεγγύη. Η απομάκρυνσή του από το συνάνθρωπο έχει ως αποτέλεσμα φαινόμενα που πλήττουν την παγκόσμια κοινότητα όπως πόλεμοι, βιασμοί, εγκληματικότητα και βία. Την ίδια στιγμή το άτομο γίνεται εσωστρεφές και κατατρύχεται από αισθήματα φόβου μπροστά στον άκρατο ατομικισμό που κυριαρχεί γύρω του. Με άλλα λόγια, η ανθρώπινη ύπαρξη μένει εγκλωβισμένη στο "εγώ" της, χάνοντας τη βαθύτερη ουσία της, την κοινωνικότητά της.

B2. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ως τρόπο πειθούς, εκτός των άλλων, και την επίκληση στην αυθεντία. Να εντοπίσετε δύο περιπτώσεις επίκλησης στην αυθεντία.

Επίκληση στην αυθεντία:

1. "Όλοι στον αιώνα μας χώρισαν ... απ' αυτούς" (Ντοστογιέφσκι)
2. "Το καίριο στη ζωή αυτή ... να το υπερβεί" (Οδ. Ελύτης)

B3. Οι ακόλουθες λέξεις και φράσεις χαρακτηρίζουν ένα επίσημο ύφος λόγου. Να αποδώσετε με ύφος πιο ανεπίσημο τις υπογραμμισμένες λέξεις: να καταστεί ανθρώπινος ο άνθρωπος, ατόπημα, να υπερβεί την κρίση, να αποποιηθεί τον ατομικισμό, επιταγή των καιρών.

να καταστεί → να γίνει

ατόπημα → σφάλμα, λάθος

να υπερβεί → να ξεπεράσει

να αποποιηθεί → να βγάλει, να αρνηθεί

επιταγή → ανάγκη

B4. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί συχνά στο κείμενό του α' πληθυντικό πρόσωπο. Να δικαιολογήσετε την επιλογή του αυτή.

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί α' πληθυντικό πρόσωπο για να δείξει τη συμμετοχή και του ίδιου στη διερεύνηση του ζητήματος, για να μοιραστεί με τους αναγνώστες του εμπειρίες κοινές, για να ευαισθητοποιήσει – κινητοποιήσει – υποδείξει (το α' πληθ. λειτουργεί επιτακτικά και προτρεπτικά) και ως επίκληση στο συναίσθημα.

Γ. Σε μια εποχή με μεγάλο έλλειμμα ανθρωπιάς έχει σημασία να οργανώνονται εκδηλώσεις που βοηθούν όσους συνανθρώπους μας το έχουν ανάγκη. Να γράψετε ένα άρθρο στην εφημερίδα του σχολείου σας, όπου θα εξηγήτε γιατί πρέπει να στηρίζονται τέτοιες προσπάθειες. Παράλληλα, να αναφερθείτε στη συμβολή της παιδείας στην καλλιέργεια της ανθρωπιστικής συνείδησης, ιδιαίτερα των νέων (500-600 λέξεις).

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο

Οδηγίες:

Το γεγονός αυτό μας υποχρεώνει :

1. να δώσουμε έναν τίτλο στο κείμενο
2. να κάνουμε μία, έστω και έμμεση, αναφορά στην επικαιρότητα
3. να χρησιμοποιήσουμε γ' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο.

Πρόλογος

Σχολιασμός των δεδομένων που δόθηκαν:

Η έλλειψη ανθρωπισμού και η επικράτηση του ατομικιστικού πνεύματος χαρακτηρίζουν το σύγχρονο κόσμο. Επομένως, το αίτημα της δραστηριοποίησης όλων των πολιτών και της στήριξης από την πλευρά τους διάφορων εκδηλώσεων ανθρωπιστικού χαρακτήρα εμφανίζεται πιο επίκαιρο από ποτέ.

Λόγοι για τους οποίους πρέπει να στηρίζονται ανθρωπιστικές εκδηλώσεις:

- Σήμερα ο ανθρώπινος πόνος περισσεύει. Αθόρυβα για τις χώρες της Δύσης διεξάγεται ένας ακήρυχτος Τρίτος Παγκόσμιος πόλεμος που σκορπά τον όλεθρο και προκαλεί τον ξεριζωμό και την εξαθλίωση σε εκατομμύρια ανθρώπους.
- Οι χώρες του λεγόμενου Τρίτου κόσμου βιώνουν μία πραγματικότητα που αποτελεί ντροπή για το σύγχρονο πολιτισμό. Ο υποσιτισμός, οι επιδημίες και ο αναλφαβητισμός στερούν σε χιλιάδες παιδιά τη δυνατότητα, όχι μόνο να ζήσουν με αξιοπρέπεια αλλά και απλώς να επιβιώσουν.
- Οι ανεπτυγμένες χώρες της Δύσης έχουν την ιερή υποχρέωση να συνδράμουν με όλες τους τις δυνάμεις για την προστασία των πληθυσμών που δοκιμάζονται. Η υποχρέωση αυτή πηγάζει τόσο από τη μεγάλη ανθρωπιστική παράδοση της ευρωπαϊκής κυρίως ηπείρου, όσο και από το γεγονός ότι ο πλούτος στηρίζεται στην υπερεκμετάλλευση των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών.
- Η συμμετοχή σε τέτοιου είδους εκδηλώσεις αποτελεί θαυμάσιο μέσο ωρίμανσης και ηθικοποίησης των ατόμων καθώς έτσι διδάσκονται με βιωματικό τρόπο να υπερνικούν την παθητικότητα και τις προκαταλήψεις ενώ παράλληλα αναλαμβάνουν ευθύνες και πρωτοβουλίες.
- Η στήριξη ανάλογων πρωτοβουλιών φέρνει σε επαφή τους λαούς, καταργεί τις εθνικές προκαταλήψεις, παγιώνει την ειρήνη και τη συναδέλφωση.

Πώς η παιδεία συμβάλλει στην καλλιέργεια ανθρωπιστικής συνείδησης

[Διευκρινιστική παρατήρηση: "Παιδεία" με την ευρεία έννοια και όχι επικεντρωμένη αποκλειστικά στο εκπαιδευτικό σύστημα]

- Μεταδίδοντας εκτός από τις αναγκαίες τεχνοκρατικές γνώσεις και ηθικές αξίες, ανθρωπιστικά ιδανικά, πίστη στην ιδέα/αξία του ανθρώπου.
- Δίνοντας έμφαση και στις κλασικές/ανθρωπιστικές σπουδές, που διαμορφώνουν συνειδήσεις και διαπλάθουν ήθος αλληλεγγύης - συλλογικότητας.
- Ενημερώνοντας και ευαισθητοποιώντας τους πολίτες για τις υπαρκτές και πιεστικές ανάγκες των κοινωνιών. Υποδεικνύοντας τρόπους δράσης.
- Εμπεδώνοντας το δημοκρατικό ήθος, την αίσθηση του δικαίου, την ανάγκη διατήρησης και εμπλουτισμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων.
- Αναπτύσσοντας διεθνιστικό πνεύμα, (ιδίως) στους νέους πολίτες.
- Παρουσιάζοντας στους νέους προσωπικότητες οι οποίες με τη δράση τους συνέβαλαν στη βελτίωση του κόσμου και στην ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου ως πρότυπα ανιδιοτέλειας και ανθρωπισμού.

Επίλογος

- Οδηγός ζωής μπορεί και πρέπει να αποτελέσει η άποψη του ποιητή Γιώργου Σεφέρη: "σ' αυτόν τον κόσμο που ολοένα στενεύει όλοι έχουμε ανάγκη τον άλλο. Πρέπει να αναζητήσουμε τον Άνθρωπο όπου και να βρίσκεται".
- Σε αντίθετη περίπτωση, θα έχουμε υποθηκεύσει το μέλλον των επόμενων γενεών, οι οποίες θα ζήσουν σε έναν κόσμο βίας, φόβου και δυστυχίας.